ప్రయోజకుడు...

ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ

'శ్రీరస్తు శుభమస్తు కళ్యాణమస్తుః సర్గసద్గుణ సహిత సౌభాగ్యమస్తు' అంటూ, ఉప్పొంగే ఆ ప్రేమని ఆశీర్వచన రూపేణా ఉచ్చారణ చేశారు సుబ్రహ్మణ్యంగారు పద్మావతి నమస్కారం స్వీకరిస్తూ.

'రాజంటి మొగుణ్ణి పెళ్ళాడి వండంటి పిల్లల్ని కని వర్థిల్లు తల్లీ!' అన్నది కామేశ్వరమ్మ గారు.

'పార్వతీ పరమేశ్వరులవంటి వృద్ధ దంపతులు- మీ నోటిమాట చెఃవని ఏదో...' అంటూ ఊహు మురిసిపోయింది సూర్యకాంతమ్మ గారు ఆవిడ తమ్ముడు రాజావేపుచూస్తూ.

తాళ ప్రమాణాన లేచారు సుబ్రహ్మణ్యం గారు- 'చూశావే పిల్లా! నీతోపాటు నన్నూ ముసలాణ్ణి చేసి పారేసింది వదినగారు... కిమ్మనవేం?.... చెప్పే!' అంటూ భార్య కామేశ్వరమ్మగార్ని మోచేత్తో పొడిచారు.

కామేశ్వరమ్మగారు విసుక్కుంది. 'బావుంది సరసం- మరీరోజు రోజుకి కుర్రచేష్టలు ఎక్కువయిపోతున్నాయి. ఇదెక్కడి అల్లరమ్మా! చిన్నా పెద్దా, సమయం సందర్భం లేకుండా! ఏదో శాస్త్రం చెప్పినట్టుంది... పెళ్ళీడు పిల్లముందర ఏమిటా మాటలు? మరీ ఇది కాపోతే...'

చిలిపిగా వెలిగాయి సుబ్రహ్మణ్యం గారి కళ్ళు. 'చూశారు వదినా... మా కాముడుందే... స్వతహాగా చాలా మంచిదేనుమండీ- ఏదో అప్పుడప్పుడు కొంచెం తిక్క- అస్తమానూ నన్ను ఇలా రాసి రంపాన పెడుతుందను కునేరు! అన్నారు. సూర్యకాంతమ్మగారితో. ముసిముసి నవ్వులతో అటు తిరిగి తన భర్త వేపు చూసింది సూర్యకాంతమ్మ గారు. ఈ గొడవలతో సంబంధం లేనివాడల్లే ఆయన సావకాశంగా చుట్ట కాల్చుకుంటూ, గబగబా పేపరు చదువుకుంటున్నాడు.

మళ్ళా ఇటు తిరిగింది.

'ఏదో బాబూ! మీ నోటి చలవన మా పద్మకి మా రాజిగాడు మూడు మూళ్ళూ పడేస్తే... ఏవనుకున్నారో గానీ వాడికి పద్మంటే పంచప్రాణాలూను. ఇది చూస్తే సవాలక్ష గ్రంథం చదువుతుంది వాడిమీద' అంది- దూరంగా బంగారుతండ్రల్లే బాచాల కొండల్లే కూర్చున్న రాజును చూస్తూ.

సుబ్రహ్మణ్యంగారి సతీమణి కామేశ్వరమ్మ ారు అందుకుంది. 'ఆ! మీకు పిచ్చికాని, దానికిష్టమే ఉంటుంది- బావనికాదని ఇంకెవడ్ని చేసుకుంటుం దండీ- కాకపోతే సిగ్గు- పిచ్చితల్లికి'

'ఆ! చాల్లెద్దూ! కబుర్లకెక్కడికిలే- ఈ కాలం పిల్లలు మీ కన్నా నాలుగాకులు ఎక్కువ చదివారు. 'ఫలానా మొగుడే' కావాలని ఢంకా మీద దెబ్బకొట్టి చెప్పగలరు తెలుసా! సిగ్గూ బొగ్గూ కుదరదు. నిన్ను నాకిచ్చి కట్టినట్టనుకున్నావా ఏం?' అంటూ పద్మవంక చూశారు సుబ్రమణ్యంగారు.

సరిగ్గా అదే సమయానికి పేపరు చదువుతున్న పెద్దమనిషి- పద్మ తండ్రి- మందహాసం చేశారు. తిరిగి చుట్ట నోట్లో పెట్టుకుని పేపరు తినటం మొదలెట్టాడు.

'పద్మ పేట్రేగిపోయింది' అనేవాళ్ళు:- ఈ క్షణాన పద్మ అన్నమాట ఎవరేనా పరాయివాళ్ళు వినివుంటే, నిజమే! పద్మ అన్నదిది-

'రాజుగాణ్ణే, గీజుగాణ్ణే నేను చచ్చినా పెళ్ళాడను. నేను అప్పారావుని పెళ్ళాడుతా. నాన్నగారు కూడా సరే అన్నారు' అని.

'అవ్వ హవ్వ' అన్నది సూర్యకాంతమ్మగారు.

తుళ్ళిపడ్డాడు పద్మ తండ్రి.

కామేశ్వరమ్మగారు విస్తుపోయింది.

సుబ్రహ్మణ్యంగారు హాహాకారాలతో నవ్వటం ప్రారంభించారు.

ఆయన అంత హృదయపూర్వకంగా నవ్వి చాలా కాలం అయింది. ఆ నవ్వుకి పచ్చగా దోసకాయవలె, వెండిమీసాలతో నిండుగా వున్న ఆయన ముఖం ఎర్రగా అయిపోయింది. ఫాల భాగాన కణతల మీద రక్తనాళాలు ప్రస్ఫుటంగా కనబడ్డాయి. కంటనీరు తిరిగింది.

కామేశ్వరమ్మగారు కంగారు పడిపోయింది. బెంబేలెత్తిపోయింది. 'ఏం ఓఘాయిత్యపు మనిషమ్మా!- ఏమొచ్చినా చిక్కే' అంటూ సుబ్రహ్మణ్యంగారికి గాలి విసరటం ప్రారంభించింది.

నవ్వునించి సుబ్రహ్మణ్యంగారు త్వరగానే తేరుకున్నారు. అందరి మన స్సులూ తేలికపడ్డాయి.

'కంగారుపడ్డావుటే కాముడూ!' అన్నారు సుబ్రహ్మణ్యం గారు, 'చూడండి వదినా- మా కాముడికి నేనంటే యెంత ప్రాణమో! సీతా సావిత్రీ-సువ ర్చలా- సుబ్బారావు గారి ఎంకీ, మా కాముడు ముందు తీసికట్టే-'

ఈ కొత్త ధోరణి ఎన్నడూ కనీవినీ ఎరుగని కాంతమ్మగారు కొద్ది కంగారుపడింది.

పండు తమలపాకు వంటి కామేశ్వరమ్మగారి శరీరం ఆపాద మస్తకం జలదరించింది. సంధ్యా సమయాన, ఎర్రని కాంతులతో కలిగే ఆకాశఫల కాన సూర్యబింబం వలె, సిగ్గుతో కందిపోయి ఎర్రబారిన ఆమె విశాలమైన నుదురుపైన వెండి రూపాయంతటి కుంకుమ తిలకం ప్రకాశించింది. పండబారిన ఆమె శిరోజాలు ఆ అరుణరాగంలో పాలిపోయాయి. పాలిక సంవత్సరాల క్రితం తొలిసారి సిగ్గుతో వాలిన ఆమె సుందర, సువిశాల నేత్రాలు, ఆనాడు ఆమెలో తను చూచిన దేవతల అందం తిరిగి, ఈ క్షణాన, ఒకే ఒక ముహూర్తకాలం పాటు సుబ్రహ్మణ్యం గారికి గోచరించాయి.

క్షణకాలం ముగ్ధుడైపోయాడాయన- తన భార్య సౌందర్యం చూసి.

'చాల్లెండి- ఎవరన్నా నవ్వి పోయేరు' అన్నది కామేశ్వరమ్మ గారు- చెంపకు చారెడున్న కళ్ళని సొగసుగా వాల్చుకుంటూ.

పక పక నవ్వారు సుబ్రహ్మణ్యంగారు- నోరు తెరుచుకుని ఆశ్చర్యంగా తనవంక చూస్తున్న పద్మవంక చూస్తూ.

'ఏం పద్మ తల్లీ- రేపు నీ మొగుణ్ణి ఇలాగే గసిరిపారేస్తావే నువ్వూనూ?' పెంకె ఘటం పద్మ.

'లేదు తాతా.... మంచి మొగుడు దొరుకుతే గసరములే. రాజుబావ లాటివాడు దాపరించాడా- గసరడం కాదు గదా, తంతాముకూడా' అంది.

'సిసలయిన ఆడదానివే నువ్వూ... నీ మాట నెగ్గించుకోవాలి గాని...' అన్నారు సుబ్రహ్మణ్యం గారు.

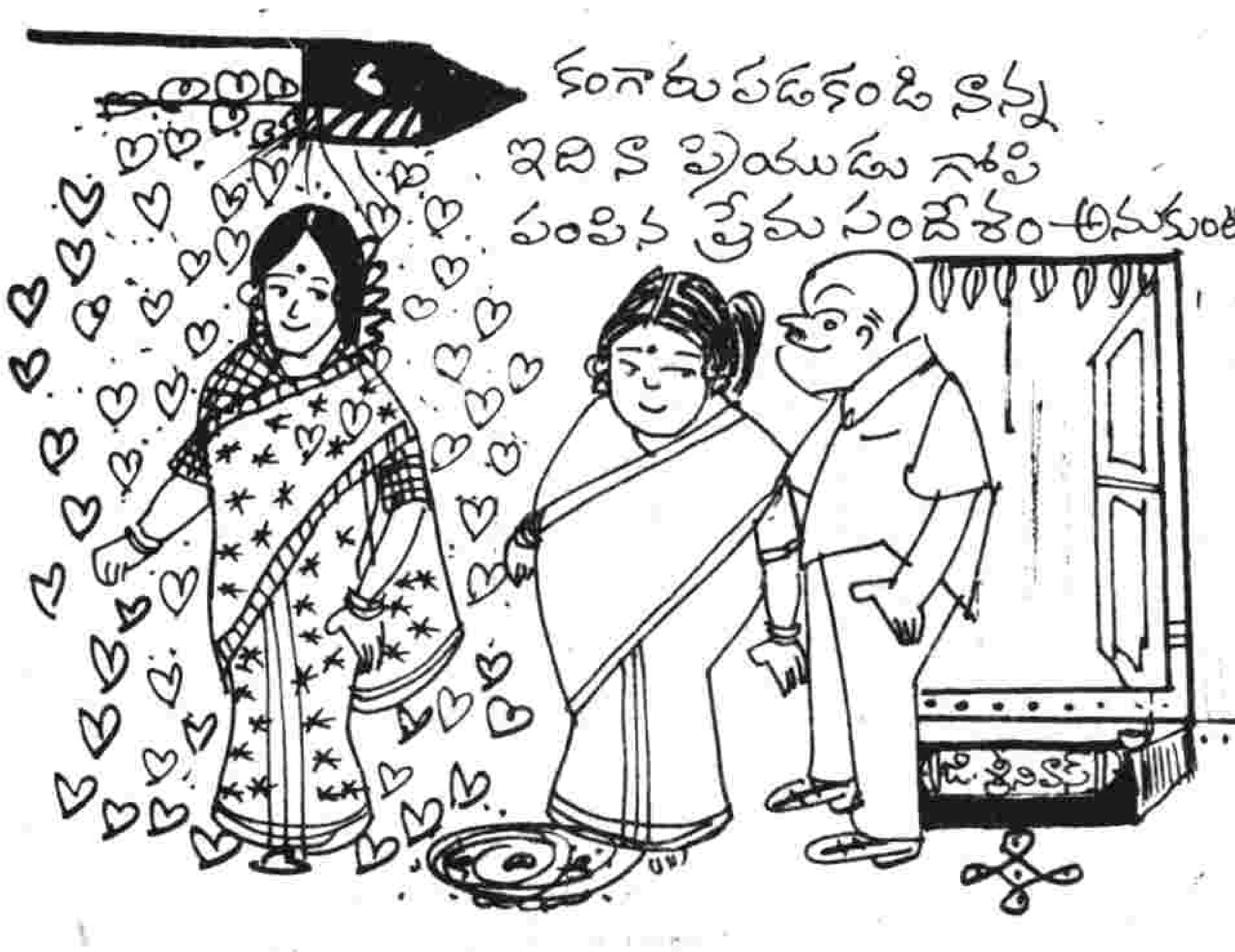

పద్మ తల్లి కొంచెం చిరాకుపడింది ఈ ధోరణి చూసి. ఇక లాభం లేదు. 'ఏమే పిల్లా! ఓ నీళ్ళు పోసుకేదుద్దాం- ఓ జడ ఏదుద్దాం... లేకపోతే కాఫీ చెంబులు తొల్చి లోపల పడేద్దాం అనీ లేదు గదా... ఊహు పెద్దా పేరక్కలాగ తయారూ! తగుదునమ్మా అంటూ- చిన్నా పెద్దా తేడా లేకుండా- ఊ! కదలవేం?'

పద్మ కదిలే సూచనలేం కనపడలేదు. వాళ్ళ నాన్న కేవలం ధూమానందస్వామివలె చుట్ట కాలుస్తూ, తనలో తనే నవ్వుకుంటున్నాడు.

సుబ్రహ్మణ్యంగారు చిన్న చిన్న కలహాలు పుట్టించడంలో అందెవేసిన చెయ్యి. సమయం చూసి చిట్కా వేశారు చమత్కారంగా. 'ఏవమ్మోయ్ వదినా! కుర్రవంక- దాన్నంటావేం! అదుగో వెనుక నుంచి భాగవతం ఆడించేది మీ ఆయన. అతగాణ్ణి అడుగునిలేసి... ఏమయ్యా ధూమానందస్వామీ!... ఏం కథ?...'

'అలా గట్టిగా అడగండి బాబూ... అలా అడగండి...'

ధూమానందస్వామి చిరునవ్వు ప్రచురించాడు.

ఛర్రున లేచి వంటింట్లోకి పోయింది సూర్యకాంతమ్మగారు బాష్పవేదం పఠిస్తూ.

పద్మ కిలకిల నవ్వింది.

సుబ్రహ్మణ్యం గారికి గుర్తుకొచ్చింది.

'జానే కాముడూ... మన సుబ్బులు పోలిక లేదే పద్మకి?... లేక పోవడమేమిటి! అంతా అదేనాయె! కనుముక్కు తీరూ కట్టూబొట్టూ మాట తీరూ- ఎటొచ్చీ పేరు తేడా అంతే...!'

కథకి ఉపక్రమించే సూచనలు కనపడ్డాయి సుబ్రహ్మణ్యంగారిలో కామేశ్వరమ్మ గారికి.

'పనీపాటూ లేదా ఏమిటి మీకు- రైలు దిగి కథ మొదలెట్టారవుడే కబుర్లు. కట్టి పెట్టి స్నానానికి లేవండి' కొంటెగా భార్య వేపు చూసి కన్నుమీటి ఏం జరగనట్టే రామదాసు వైపు తిరిగారు. 'ఏమోయ్! ఓ రామదాసు పంతులుగా! ఓ! ధూమానంద స్వాములూ! ఇంకో చుట్ట పట్టుకు నిక్కడకు రావయ్యా- కథ చెప్తానూ. మా సుబ్బలక్ష్మి అచ్చం నీ కూతురులాగే వుంటుంది. చిత్రంగా అయిందిలే దాని పెళ్ళి'

రామదాసుగారు దగ్గిరకు జరిగారు ఉషారుగా. పద్మ బాషెం పెట్టి వేసుక్కూర్చుంది శ్రద్ధగా.

'నేను లోపలికెడతా- మీరు కథలు చెబుతారో కచేరీలు చేస్తారో కానీయండి బాబూ' అని సాగదీసుకుంటూ లోపలికి సాగిపోయింది కామేశ్వరమ్మ గారు.

మంచినీళ్ళ బిందె భుజాన పెట్టుకుని లోపలకొస్తున్న రామదాసు గారి తల్లి, కథ అన్నమాట వినబడగానే నిలబడిపోయింది.

'ఎవ్వడు రాక బాబూ! అంతా కులాసేనా? ఉత్తరం రాశారుగాదు... అవునుగానీ పట్టపగలు కథ చెప్పకుంటే పట్టపురాజు చచ్చిపోతాడు. ఒక్క క్షణం ఉండు బాబూ' అంటూనే బిందె దింపి పట్టపు రాజుని భద్రంగా కొంగులో ముడేసుకుని బిందె పట్టుకు చక్కాపోయిందావిడ. 'ఓ సూరీడూ ఏం చేస్తున్నావే' అంటూ

ముసిముసి నవ్వుల్తో చుట్ట అంటించి పడక్కుర్చీలో సాగిలపడ్డారు సుబ్రహ్మణ్యంగారు. ఇటు రామదాసుగారూ, అటు పద్మా కూర్చున్నారు శ్రోతలుగా.

'అనలతగాడు రావడమే ఒక పెద్ద గాలీ వాన తంతుగా వచ్చాడు వూళ్ళోకి' అంటూ కథ మొదలుపెట్టారు అర్ధ నిమీలిత నేత్రులై పొగను చూస్తూ.

'వాడెవడూ? ఎక్కడకొచ్చాడూ? ఎందుకొచ్చాడూ? సరిగ్గా చెప్పవయ్యా' అన్నారు రామదాసు గారు.

'అదే, ఏముందీ, నీ కూతురి పెళ్ళిసంగతి కదయ్యా మనం ఇప్పుడు గొడవ పడుతున్నదీ! నీ పెళ్ళాం- రాజు కిస్తానంటుందీ. నీ కూతురు టెయిలరు అప్పారావంటుంది. నువ్వు మౌనేన కలహం నాస్తి అంటావు- ప్రయోజకుడని నువ్వనుకున్నవాడు దొరికేవరకూ. ఇంతకీ అంత ప్రయోజకుడైన వాడొస్తే నువ్విచ్చేదేమిటయ్యా? వాడే ఎగరేసుకుపోతాడు. నీ కూతురు వెంట పడుతుంది. అంచేత నేననేదేమిటంటే ఆ రాజా కాదు ఈ అప్పారావూ కాదు. బ్రహ్మ నిర్దేశించిన ఇంకో శోభనాద్రి ఊడిపడతాడు; డేగలా ఎగరేసుకుపోతాడు నీ కూతుర్ని'

'ఆ శోభనాద్రి బావుంటాడా?' అంది పద్మ.

'దేవుడు కలగచేసుకుంటే నీ ఆటలేమి సాగవులే' అన్నారు సుబ్రహ్మణ్యంగారు.

'ఆ వచ్చినవాడు బావుండకపోతే తన్ని తగలేస్తావాణ్ణి' అంది పద్మ.

'అదుగో, అదుగో! సరిగ్గా సుబ్బలక్ష్మి అంతే. సుబ్బలక్ష్మి తెలీదయ్యా! జగన్నాథం కూతురూ? ఇలాగే వాగేది కుండ పగలకొట్టినట్టు చితకలాటి మొగుడు దొరికాడు దానికి. బతక నేర్చినవాడులే! బహు లౌక్యుడు... అదే. ఆ కుర్రాడున్నాడే. వాడు రావడం రావడం గాలివాన తంతుగా వచ్చాడూళ్ళోకి. నేను పొలం పన్లమీద అప్పటికి వారం రోజుల క్రితమే ఆ వూరెళ్ళాను. రెండు వెల్లు బిచాణా వేశానులే.

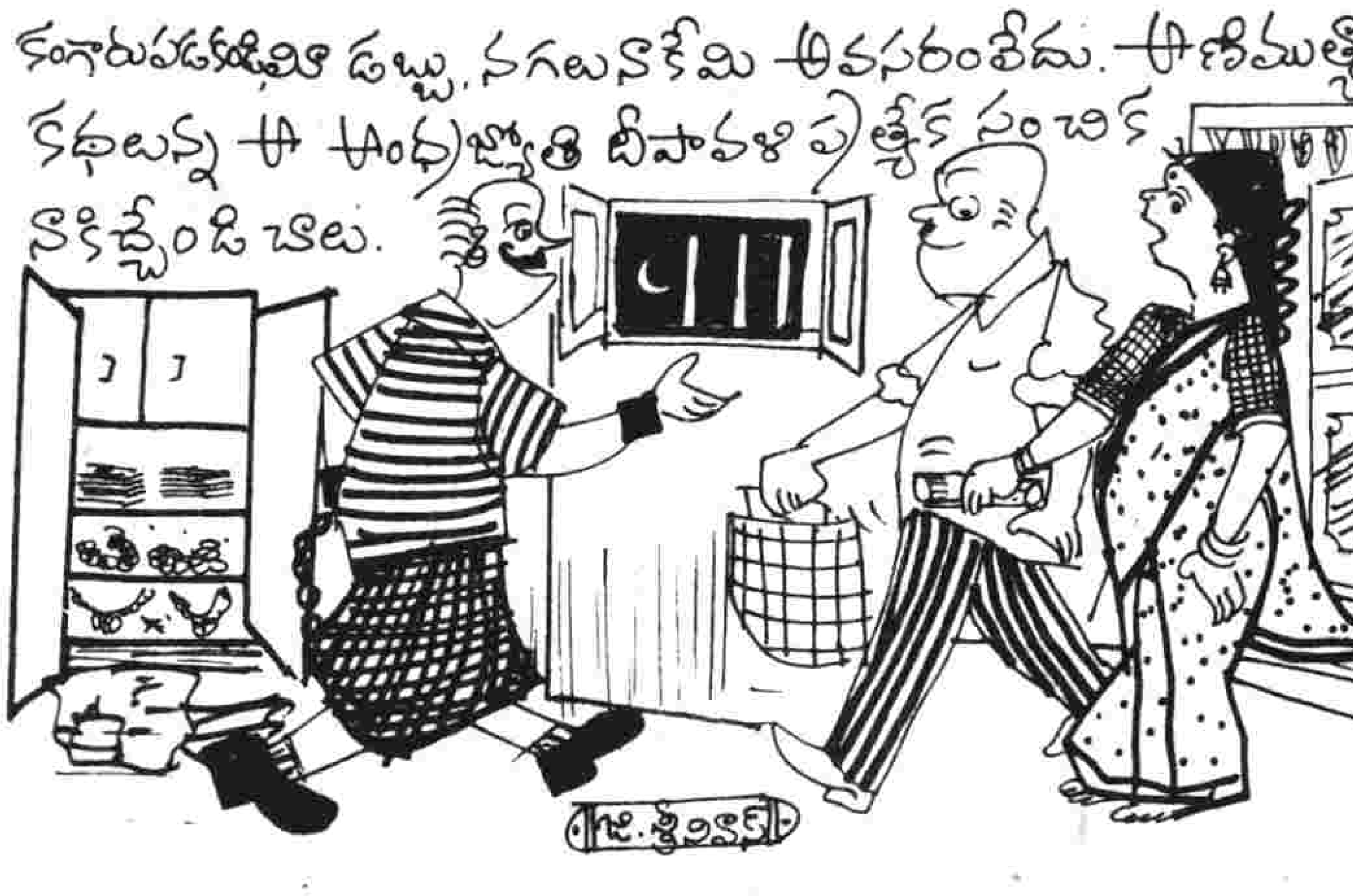

వెన్న దిని పాలు ద్రాగిన
వెన్నుడు రణరంగ విజయ విక్రము డయ్యేన్
మన్ను దిని చిన్నతనమున
విన్నావా? ముళ్లపూడి వెంకటరమణా!

మరి కథ విను చెప్తా.

(సుబ్రహ్మణ్యేన ఉవాచః ఇది కథా ప్రారంభం)

'ఆ ఊళ్ళో- ప్రతి తెలుగు వూళ్ళోలాగే- మెడమీద తల ఉన్న ప్రతి ఆసామికీ, వాడికి ఉండుకునే ఆయొక్క భార్యకీ, కొడుక్కీ, కూతురికీ, ప్రతి రెండో మనిషి జీవిత చరిత్రా కంఠతా పట్టి వల్లె వేస్తుంటేనే గానీ తోచదు. అందరూ కవులే! పోతన్నగారిని తలదన్నిన ఆసామిలే కవిత్వంలో. తెలిసిన కబురికి నగిషీలు చెక్కి రంగులువేసి మరీ ఇస్తారు పక్కవాడికి. నేను రెండు నెలలు పూర్తిగా బిచాణా వేశానక్కడ... అదే- నేను దిగిన వారంరోజుల్లో కామోసూ- రంగధాముడొకడు ఊళ్ళో దిగాడని వదంతులు లేచాయి.

'అతిథి మర్యాదలు చేసే నిమిత్తం బయలుదేరాం ఒకతండా. బెహరా హోటేలు పక్కన ఇంట్లో దిగాడన్నారు వార్తాహరులు. పోయిచూదుం కదా. కృష్ణమూర్తి గారి కొడుకు సుందర్రావు, పదేళ్ళ క్రిందటే కృష్ణ మూర్తి పోయాడు. అతగాడు ఆస్తికన్న అప్పులు మిగిల్చి వెళ్ళాడు. అప్పటికి పన్నెండేళ్ళుంటాయి సుందర్రావుకి. పట్నంపోయాడు మేనమామతో...

'నోరు మంచిదైతే వూరు మంచిదన్నారు- వాళ్ళనీ వీళ్ళనీ మంచి చేసు కుని చదువు సంధ్యా నేర్చుకుని నాలుగురాళ్ళు తేవడం మొదలుపెట్టాడు పద్దెనిమిదో ఏటికే.'

'ప్రయోజకుడైనాడందూ... స్వయంశక్తితో...' అన్నారు రామదాసు పంతులుగారు శ్రద్ధగా.

'నాలుగురాళ్ళంటే ఎన్ని రూపాయలు తాతా... మరి ఇంటికి చాలేవీ?' అంది పద్మ కళ్ళు పెద్దవి చేసి.

సుబ్రహ్మణ్యంగారు సాగిపోయారు.

'ఇల్లేముందీ ఒంటిపక్షి అయిపోయాడుగా... ఇదుగో ఎంత ప్రయో జకుడైనాడయ్యా అంటే, రెండేళ్ళ కిందట తిరిగి స్వగ్రామం వచ్చి అప్పలాళ్ళెగరేసుకుపోయిన భూములు తిరిగి కొన్నాడయ్యా... ఆ! ప్రయోజ కత్వం అంటే అదీ!... సరే... మేమంతా వెళ్ళాంగా- పలకరించాం- మళ్ళా ఆ భూముల్ని కౌలుకిచ్చి ఓ నెల ఇక్కడ కాలక్షేపం చేసి పోదామని ఒచ్చాట్ట- పట్నం విసుగేసి, 'ఆవకాయ, మాగాయ, మామిడిపండు తినాలని మనసు పోయిందండీ, పోతే- నా అన్నవాళ్ళు మీ వంటివారి మధ్య నాలుగు రోజులు గడిపి పోవాలనుంది అవటా అన్నాడు. కుర్రాడు చూస్తే దీపంలా వున్నాడు, ఆ యొక్క వినయం. ఆ వదనం, ఆ మాట ఒద్దిక- ఓహో ఎన్నికైన కుర్రాడయ్యా'

'ఏం చదివాడేం' అన్నాడు రామదాసుగారు.

'ఎలా వుంటాడేం' అంది పద్మ.

'చామనచాయ. కాస్త పొడుగనే చెప్పాలి. బక్కపలచగా వుంటాడు. అందాలరాసి అననుగానీ మొగతనంలో వుండే ఆకర్షణ వుంది ఆ కుర్రాడిలో... కళ్ళున్నాయే కళ్ళు. కళ్ళజోడు వెనుకనుంచి చూస్తే ఆ కళ్ళలో ఆర్ద్రత గోచరిస్తుంది. కొద్దిగా, విశాలమైన నుదురు. మాగుమీసం. సరే పట్టువాసవు క్రాపు జుత్తు, కళ్ళజోడూ, రిస్టువాచీ, కమామీషూ ఉన్నాయనుకో... ఆడదాని కేడువారాల నగలన్నారు... ఇతగాడు ఏడువారాలకీ ఏడురెళ్ళు పధ్నాలుగు జతలచొప్పన మారుస్తాడు. ఓ పరిమళాలు గుబాళించిపోతాయి. జోళ్ళే ఓ చిన్న దుకాణం ఏర్పాటు ఉన్నాయి. భట్రాజమకునేవు సుమా నన్ను?... రామదాసూ- ఒక్కటి చెపుతా విను... నీవంటి సంసారి ఆ సమయంలో అతగాడిని చూశాడా- దుబారా దివాణంలా వుందా వ్యవహారం... అనేవాడు'

'పోన్లే ఇప్పుడు వింటున్నానుగా, ఇప్పుడంటా- శుద్ధ దుబారా వ్యవహారమే...' అన్నారు రామదాసు గారు చుట్ట ఆర్పేస్తూ.

. 'నువ్వు అనేదేమిటోయ్! అనాల్సిన వాళ్ళంతా అదివరకే అనేశారు. ఆ కుర్రాణ్ణి స్నానానికి వదిలేసి మేం బయటికొచ్చేసరికి గొల్లుమన్నారు- మా తండావాళ్ళు ఏకగ్రీవంగా.'

'జోరుగా వుండే వ్యవహారం కుర్రాడిది' అన్నాడు అవధాన్లు కళ్ళుమీ టుతూ.

'జోరా జోరున్నరా! కాకపోయినా అదేమిటోయ్ మరీ ఇదిగా పోతే- ఆ ట్రంకు చూశావూ- ఓ పాతిక జతలుండవూ గుడ్డలూ?'

'జోళ్ళోయ్! జోళ్ళు! జోళ్ళ మాట మర్చిపోయారు! రామరామ! అదొక బూటా- అదొక కాబ్లోలీ జోడా- అదొక స్లిప్పానా- అదొక స్లిప్పరా-' అంటూ దండకం ప్రారంభించాడు- జోళ్ళ వివరాలు తెలుసుకున్న కోదండరావు.

'అవన్నీ సరేకాని- నాకు చిర్రెత్తిం దెక్కడయ్యా అంటే- వంటవాణ్ణి తెచ్చాడయ్యా, వంటవాణ్ణి! ఇదేమైనా సంసారి లక్షణమేనా అని?... వాళ్ళ నాన్న బతికున్నప్పుడు ఎంత పొదుపూ! ఎంత పొదుపూ! ఎంత పొదుపూ!... గుట్టుగా వెళ్ళబుచ్చాడు కాలం' అన్నారు జగన్నాథం గారు.

ఉన్నాడో లేడో శ్రీ
మన్నారాయణుడు, కాని మన వారికి శ్లా
ఘిన్నే భగవంతుండట
విన్నావా? ముళ్లపూడి వెంకటరమణా!

'రామదాసూ! ఇదీ ధోరణి! నాకు జాలేసింది సుమా. రాకరాక కుర్రవాడు సొంత ఇంటికొస్తే... పరోక్షాన్నే అనుకో... ఇలా దుయ్యబట్టం నచ్చలేదు నాకు.

'ఏమయ్యా వాడికి వంటరాబోతే నువ్వు వండి పెడతావా?' అన్నాను నేను.

'మహారాజులా! సోలెడు బియ్యం పడేసే వాడుడే లేడా ఇక్కడ!' అన్నాడు జోగినాథం.

. అవధాని తగులుకున్నాడు. 'చాల్లేవయ్యా– దక్షతకి నిన్నే చెప్పకోవాలి ముందర. కబుర్లకేం లియ్యగా చెప్పొచ్చావ్–' అంటూ

జోగినాథం మండిపడ్డాడు. 'పోవయ్యా! నువ్వోవాడు నవ్యంగా మాట్లాడేవూ' 'పోన్లే... నేను మాటేనా అన్నాను... నువ్వదీ లేదుగా. ఇంతకీ ఎవడేడ్చినా కుర్రవాడు. డబ్బు దుబారా చేసుకుంటే చిప్ప చేతికొస్తుందనీ, వీడు మన కిష్టమూర్తి కుర్రాడనే నా ఇది'

'అందరి ఇదీ అంతేనయ్యా! ముందు ముందు పెళ్ళీగట్రా చేసుకుంటే, కొంపాగోడూ కట్టుకేడిస్తే ఈ ఎత్తున తూగగలడా అని' అన్నాడు జగన్నాథంగారు.

'ఏవయ్యోయ్! జగన్నాథం! పిల్లనిగానీ ఇవ్వాలనుకుంటున్నావేమిటి ఈ కుర్రాడికి?– ఎర్రగా బుర్రగా ఉన్నాడని మురిసి బోర్లాపడేవు?' అన్నాడు జోగినాథం.

'అబ్బో? జగన్నాథం కూతురు– సుబ్బులయ్యా అది! అది మొగుణ్ణమ్మేస్తుంది తెలుసా!' అన్నాడవధాన్లు.

కామేశ్వరమ్మగారు లోపల్నించి ధనియాల కాఫీ తెచ్చింది. సుబ్రహ్మణ్యం గారు కథ ఆపారు.

'సుబ్బులు పెళ్ళినంగతా?' అందావిడ.

'చిత్తం... ఏం శలవండి' అన్నారు సుబ్రహ్మణ్యం గారు.

'బావుంది. నోరెత్తడం భయంగా ఉంది బాబూ ఈ మనిషి దగ్గర. ఆ కాఫీ తాగి గ్లాసిలా పారేయండి. తొరగా తెమిల్తే నీళ్ళు తొలవుతాను' అన్నదావిడ.

గ్లాసిచ్చి కథ సాగించారు సుబ్రహ్మణ్యం గారు.

'వింటున్నావే పద్మా! ... ఆసుబ్బులుందే– అది నీలాటిదే' శుద్ధ మొండి ఘటం. లాకాయి లూకాయి మనిషి దానికి పనికిరాడు... ఉభయగోదావరి జిల్లాలలోని మన్మథులందరిలో ఒక్కడు కూడా నచ్చలేదు తెలుసా దానికి? ప్రతివాడికి ఒంకపెట్టేది– అంత ఆడది అది... సరేనయ్యా రామదాసూ! ఏవిటి చెప్తున్నానూ– ఆ– అదే మా గుంపు నలుగురూ ఆ సుందర్రావుని పట్టుకు ఏకిపారేశారు. సరే మెల్లిగా అందరం బెహరా హోటలుకి చేరాం... బెహరా హోటలు ఇడ్డెనకి ప్రసిద్ధి. పెసరట్టుకు పెట్టింది పేరు– కాఫీ నాటు రకం అనుకో. వరండాలోకి చేరాం అయిదుగురం– ఒక్కడికీ పనీపాటూ లేదాయె తిని తిరగటం మినహా. ఉద్యోగం పురుషలక్షణం అన్నారు. గాబట్టి చదరంగం ఆడతారు వాళ్ళు. నాకు రాదనుకో. చూడ్డం బాగావచ్చు. సరే ఇద్దరు చదరంగానికి కూర్చున్నారు. మిగతా ఇద్దరూ సుందరావు ఆస్తి, ఆదాయ వ్యయాల అంచనాలు వెయ్యటం ప్రారంభించారు. నేను ఇడ్డెనుల ఆరగింపు మొదలెట్టాను. ఐదో ఇడ్డెను మొదలెట్టబోతున్నాను. అయ్యరు ఊళ్ళో గోల ఏకరువు పెడుతున్నాడు.

తెల్లని సిలుకు చొక్కా వేసుకొని, గ్లాస్కో పంచ గూడకట్టు కట్టుకుని, చక్కగా తలదువ్వుకుని, సిగరెట్టు పెట్టి, అగ్గిపెట్టి పట్టుకుని వచ్చాడు సుందర్రావు. స్నానం గీనం చేశాడేమో– నవనవలాడిపోతున్నాడు జేగురు పాడు వంకాయలాగా. హోటలుకి పాలేరు కుర్రాడు దారిచూపించాడు కాబోలు; వాడికి వో అణాకాసు ఇచ్చాడయ్యా. అంతే ఇటు తిరిగి చిరునవ్వుతో పాకలోకి రాబోయినవాడల్లా– కొయ్యబారిపోయాడు. కారణం ఏమిటని అడగవేం?... వినూ... బురదరోడ్డు మీద పరుగెత్తే పాత

హైదరాబాద్ నుండి నేరుగా న్యూయార్క్/ లండన్/ జెడ్డా/ షార్జా/ కువైట్/ రియాద్/ దుబాయ్/ మస్కట్ ప్రయాణం చేయండి

బంపర్ ఆఫర్

అమెరికా, బ్రిటన్, కెనడా వెళ్ళే ఇమ్మిగ్రేంట్స్, సందర్శకులకు, విద్యార్థులకు అంతర్జాతీయ టిక్కెట్ల మీద బంపర్ డిస్కౌంట్ ఇవ్వబడుతుంది

ఓం టూర్స్ & ట్రావెల్స్

3-6-14/3/4, హిమాయత్‌నగర్, లిబర్టీ రోడ్, హైదరాబాద్-29
ఫోన్స్: 3222930, 3222358, 3222362

బ్రాంచ్: 29-37-80, ఏలూరు రోడ్,
విజయటాకీస్ ఎదురుగా, విజయవాడ-2, ఫోన్: 435415

తన్నులు తిని ప్రహ్లాదుడు
తన్నించె నృసింహుచేత తండ్రిని, 'ఇదియే'
మన్న 'అహిం'సన్నాడట
విన్నావా? ముళ్లపూడి వెంకటరమణా!

లారీకి సడన్ బ్రేకు వేసినప్పుడు సంభవించే శబ్దంతో సరితూగ్గలిగినంత గట్టిగా కేరుతూ ఆశ్చర్యం ప్రకటించారు... అవధానులూ, జోగినాధమూ జమిలిగా. ఆ యొక్క శబ్దం విని జగన్నాథం, ఆ యొక్క దృశ్యం చూసి సుందర్రావూ– అతన్ని చూసి నేనూ వరుసక్రమంలో ఆశ్చర్యపోయాం. అరనిమిషం తరువాత జోగినాధం బొయ్యిమన్నాడు. 'ఆ పాలేరు వెధవకి నువ్వు అణా ఎందుకిచ్చినట్టయ్యా పంతులూ...' అన్నాడు కనిస్టేవు గొంతుకతో. సుందరం గ్రహించాడు కథ. నవ్వాడు.

ఆ... పనిమల్లే నాకూడా వచ్చి దారి చూపించాడని. ఏం తప్పా' అన్నాడు అమాయకంగా. పాక అదిరేటట్టు నవ్వారు అందరూ. జోగినాధం జోరు హెచ్చింది.

'పాలేరాళ్ళందరికీ ఇలా అణాలు పారేస్తూ– తప్పా' అని అడుగులావూ? తవ్వా ఒవ్వా ఎవడిగ్గావాలయ్యా! రేపు చేతికొచ్చేది–'

'చప్ నోరు మయ్యి' అంటూ జగన్నాథం గారు చేతిలో ఉన్న శగటుని జోగినాధం నోట్లో పెట్టేశారు. సుందరం మనస్సు చివుక్కుమంది అనుకున్నాను. చిన్నబోయిన అతని మొహం చూసి.

'రావోయ్! రా! ఇదంతా మామూలే... పరవాలేదు రా' అన్నాను. నేను మహా పాతకాపయినట్టు. జోళ్ళు గుమ్మంలో వదిలి లోపలికి వచ్చి కూర్చున్నాడు సుందరం. మా వాళ్ళకి రెండు కళ్ళు చాలటం లేదు అతన్ని చూడ్డానికి. అంచేత వాళ్ళది వీళ్ళూ, వీళ్ళది వాళ్ళూ ఎరువుచ్చుకుని మరీ చూసేస్తున్నారు చొంగలు కారుస్తూ.

అయ్యరు ఇడ్లీ తెచ్చి పెట్టాడు సుందరం ముందు. 'వారికి కూడా తెండి' అన్నాడు సుందరం. ఇడ్లీలు ముట్టుకోకుండా– మా చతుష్టయంలో చలనం కలిగింది. చిరునవ్వులు కూడా ఒలికాయి.

'అబ్బే ఎందుకు సుందరం బాబూ! డబ్బు దండుగా' అన్నాడు జోగినాధం.

'వృథా వ్యయం కాదండోయ్!'

'మేం వుచ్చుకున్నాం'

'అదీకాక మేం ఎలాగా భోంచేస్తాంగా'

'మేం భోంచేస్తామండి– ఎలాగా' అన్నాడు సుందరం మహా వినయంగా. ఆ తరువాత అందరూ కలిసి బ్రహ్మాండంగా నవ్వేరు... నవ్వు పూర్తి అయ్యే సరికి అయ్యరు ఇడ్లీలు వడ్డించడం, అందరూ ప్రోక్షించి మొదటిముక్క నములడం జరిగిపోయింది.

'పెసరట్టు కాల్చనా బాబూ!' అన్నాడు అయ్యరు బేరం తగిలిన ఉషారుతో.

'నాకు ఉల్లిపాయ వద్దు. కాని అల్లం, పచ్చిమిరపా బాగా దట్టించండి' అన్నాడు అవధాని తక్షణం.

'నాకు మిరప వద్దయ్యోయ్? కారం పడదు. ఉల్లిపాయ బాగా తగిలించు'

'చూడయ్యరూ! నాకు పెసరట్టొద్దు గానీ, మళ్ళా ఇడ్లీయే పట్రా దాని బదులు..'

'అయ్యా! రామదాసు పంతులు గారూ!... ఇత్యాదయ' అంటూ పకపక నవ్వడం ప్రారంభించారు సుబ్రహ్మణ్యంగారు.

పద్మ మాత్రం రపీమని నిర్మొహమాటంగా ప్రశ్న వేసింది. 'మరీ మీరు నవ్వేస్తున్నారు గాదా– ఆ సుందరం అనేవాడు రావడానికి ముందు మీరిడ్లీలు తినేస్తూ వాళ్ళ కిప్పించలేదేం?' అంది.

రామదాసుగారు కళ్ళెర్ర చేసి చూశారు పద్మ వైపు. సుబ్రహ్మణ్యంగారు నవ్వుతూ జవాబిచ్చారు. 'బాగా అడిగావమ్మ. చెబుతా విను. నేనావూరొచ్చిన రోజునే అయ్యరు దగ్గర ఖాతా పెట్టడం– వీళ్ళని మేపడం జరిగింది. ఆ తరువాత మాటల్లో చెప్పేశాను!' మొహమాటం కిమన్నాస్తి. సుబ్రమణ్యేవ సన్నిధౌ అవటా అని 'ఏమయ్యోయ్! నేను వూరికే బతిమాలలేమా. మీకు కావలసిందల్లా నిస్సందేహంగా వుచ్చుకోండి' అన్నాను. వాట్రోజులు కామోసు మామూలుగానే వుచ్చుకున్నారు.

'ఏమిటో మీచేత ఇలా బోలెడు వ్యయం పెట్టించడం మాకేం బావులేదు' అన్నారొకరోజని బ్రేవున తేనుస్తూ.

'దానికేముందయ్యా, నాకులేని రోజున మీరు పెడుదురుగాని. అంటే ఇవుడు మీకు లేదనికాదు... పోనీ మీకంత మరీ యిదిగా అవుంటే రేప్పొద్దుటినించీ. మరే నాకు పెట్టండి. మనలో మనకేమిటయ్యా అన్నదమ్ములంటివాళ్ళం–' అన్నాను. మర్నాడు వాళ్ళు రాలేదు. తరవాత వచ్చినా వుచ్చుకోడం మానేశారు. రేప్పొద్దున నిజంగానే నాకు పెట్టాల్సొస్తుందేమోనని వాళ్ళ భయం. అంతే– నేను మళ్ళా బతిమాల్లేదు సుమీ...

'అయ్యా సుబ్రహ్మణ్యం గారూ! మీరు మరోలా అనుకోవద్దు కుర్రదేదో అంది' అని సర్దెయ్య బోయారు రామదాసుగారు.

'బావుందయ్యోయ్! అంటే మాత్రం తప్పేముంది! మనిద్దరి కంటే అదే నయం. ఉన్నమాటంది. కానీలే. కథ విను– సరే కాఫీలయ్యాక చదరంగం మీద సరదాపడ్డాడు సుందరం. ఆటమీద కబుర్లలో మావాళ్ళు విషయం కనుక్కున్నారు. సుందరం బియ్యే దాకా చదువుకున్నాట్ట.

ఏదో చిన్న వర్తకం పెట్టి బాగుపడ్డాడు. కష్టపడి పైకొచ్చాడు కాబట్టి యిప్పుడు వీలైనంత సుఖపడ్డానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడేమో ననిపించింది నాకు. 'నా' అన్నవాళ్ళు లేరు. ఏదో ఉన్నవూరు చూసి, సొంత కొంపలో నాలుగురోజులుండి పోదామని వచ్చాడట. ఆ... ఇదీ కథ. ఈ కథచెప్పేలోగా అతని సిగరెట్టు డబ్బాలో ఇరవై సిగరెట్లు ఉఫ్‌మన్నాయి. 'మొత్తం మీద ఎలాగేనా గోల్డుఫ్లేకు బహు పరిమళమయింది. సుమండీ' అన్నాడు అవధాన్లు డబ్బాలోంచి మరొకటి తీసి నోట్లోనూ మరో రెండు జేబుల్లోనూ పెట్టుకుంటూ. సాయంత్రానికి చెరువు గట్టునా, రచ్చబండ దగ్గిరా, కరణం గారి అరుగుమీదా ఈ రంగథాముడి విషయమై అత్యున్నత స్థాయిలో

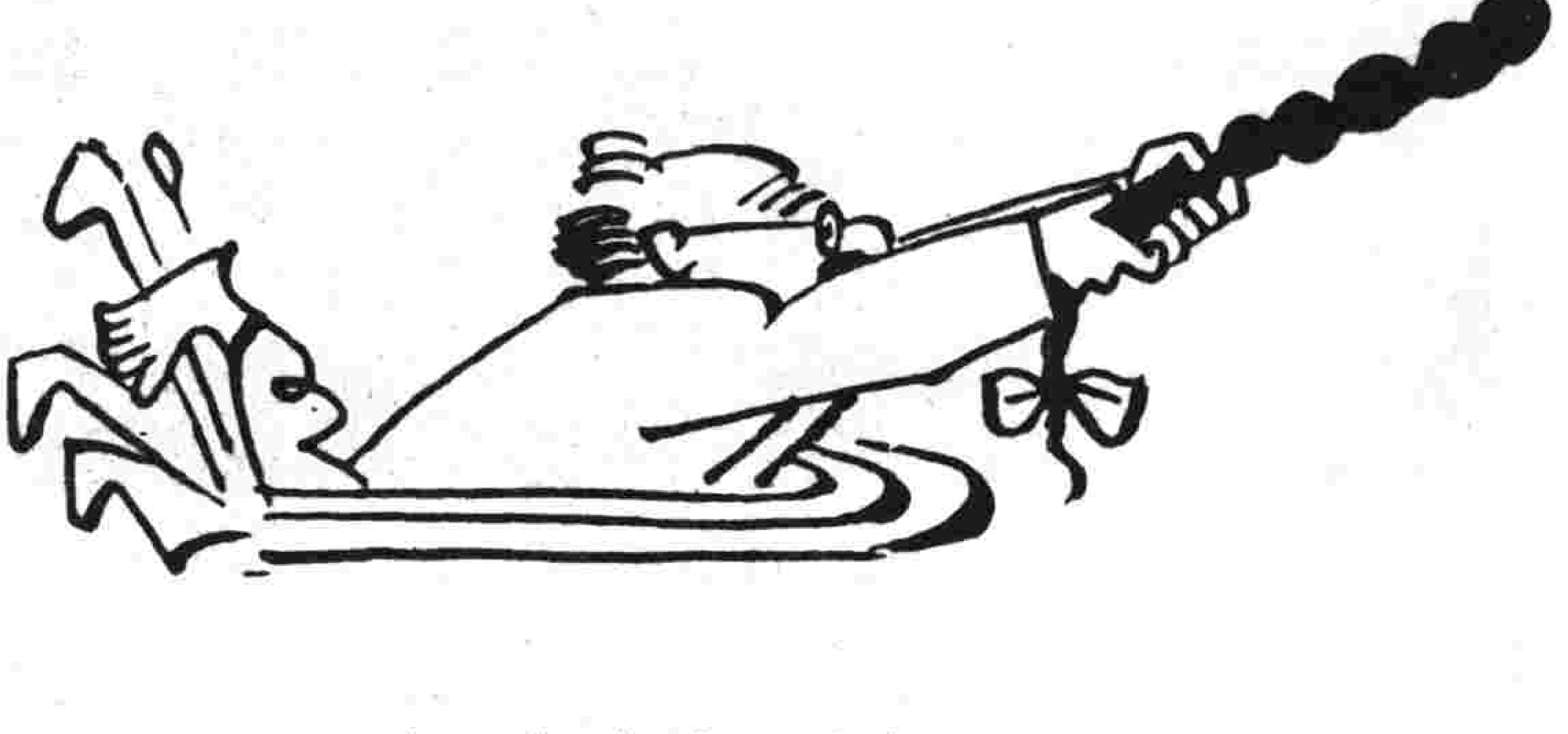

పున్నామ నరక మోర్వక
కొన్నేడులలోనె ఏడుగురు కూతుళ్లన్
కన్నాతని యమబాధను
విన్నావా? ముళ్లపూడి వెంకటరమణా!

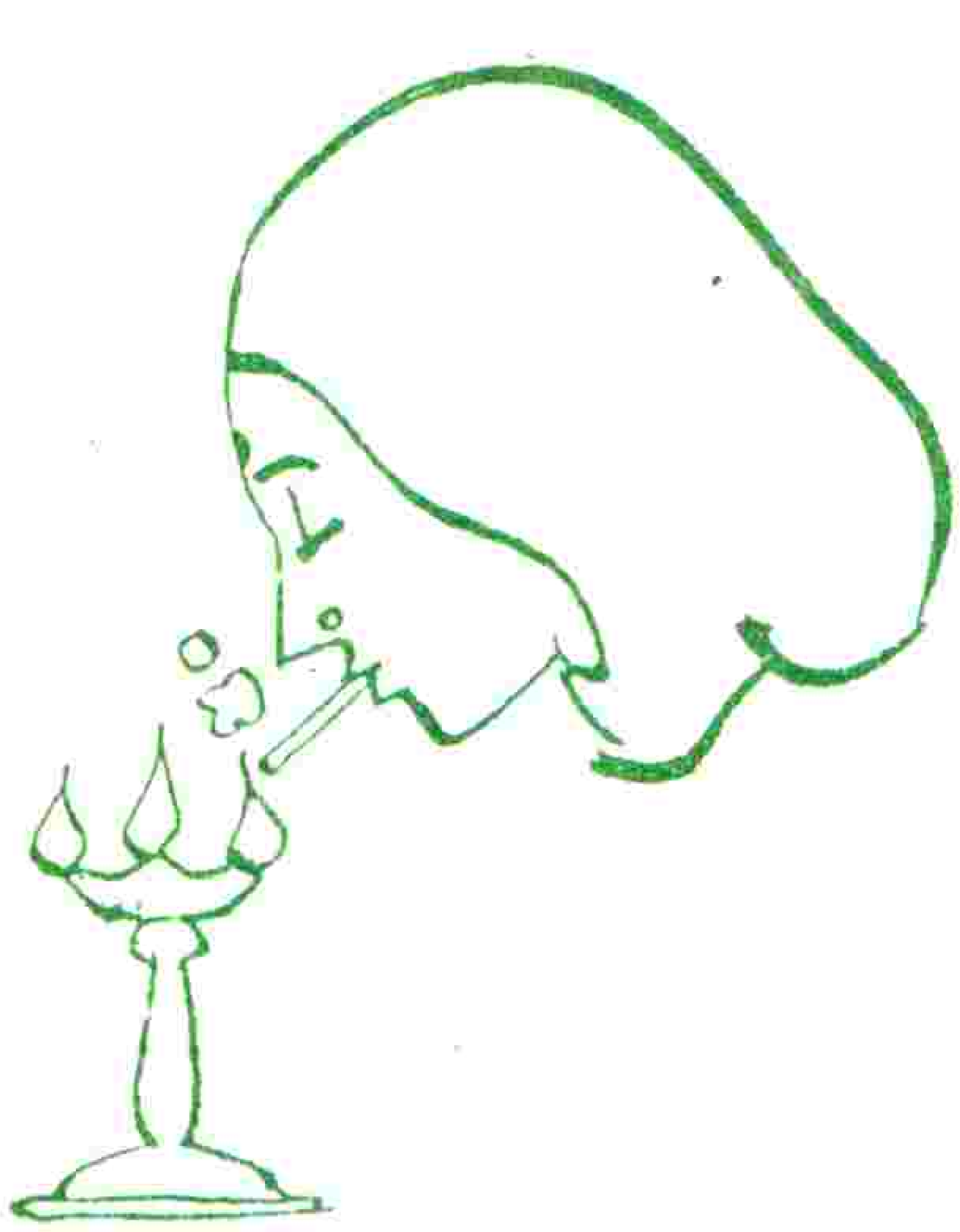

పన్నీట జలక మాడుచు
చిన్నారి యొకర్తు లేచి సిగరెట్ పీలు
స్తున్నదట మధ్య మధ్యను
విన్నావా? ముళ్ళపూడి వెంకటరమణా!

వాగ్వివాదాలు జరిగాయి. జోగినాధం, జగన్నాధం, అవధాన్లు, కోదండంతో కూడుకున్న చతుష్టయం కూడా ఈ చర్చల్లో పాల్గొంది. తీవ్రంగా నిరసించారు సుందరం పోకిళ్ళని. ఇలా తమందరికీ యిడ్లీలూ కాఫీలూ యిప్పించడం. తమ చేత సిగరెట్లు తగలేయించడం– ప్రయోజకత్వం కాదన్నారు. బాగుపడి పైకొచ్చే లక్షణం సుతరామూ కాదన్నారు.

తమాషా ఏమిటంటే మర్నాడు పొద్దున నేను బెహరా హోటలు దగ్గరకెళ్ళేసరికి జోగినాధం, సుందరాన్ని– యింటికెళ్ళి పిల్చుకొచ్చాడు స్వయంగా. అందరం చేరాం. తిరిగి యిడ్లీ వ్యవహారం. కథ కమామీషూ ప్రారంభం అయింది. సరే ఆపైన చదరంగం, రెండాటల తరువాత డబ్బుల మీద ఆట ప్రారంభం అయింది. చతుష్టయం నలుగురూ వరసగా ఆడారు సుందరంతో. ఆటకి పావలా చొప్పున. కాఫీలకు రూపాయి, పందేలకి రూపాయి ధారపోసుకున్న సుందరం, నవ్వుతూనే యింటికెళ్ళడం చూసి చతుష్టయానికి చిర్రెత్తుకొచ్చింది.

'చూశావోయ్ వాడికి! ఎంత నిర్లక్ష్యం! ఎంత నిర్లక్ష్యం!!' అన్నాడు అవధాని.

'నిర్లక్ష్యం అంటావేమిటోయ్! పొగరను–పొగరు'

'ఇంకా మెల్లిగా అంటావేమిటి?'

'అయిన కాడికి డబ్బు గెల్చి వాణ్ణిలా తిట్టుకున్నారు. నాకు వళ్ళు మండింది సుమీ!'

'మెల్లిగా అనకపోతే గట్టిగా అంటాడయ్యా! ఒకవేళ వింటే ఆ కుర్రాడు రేపు రాడేమో!' అన్నాను. ఛర్రుమని లేచాడు జగన్నాధం 'మేమన్నదాంట్లో తప్పేముందండీ? తన సత్తా ఎదరు సత్తా తెలిసి ఆడద్దూ? డబ్బులున్నాయని ఊహు ఎగబడ్డమే!' అని.

జోగినాధం అందుకున్నాడు. 'చూశాను చూశాను. మూడుపావలాలు పోయాకయినా కళ్ళు తెరుస్తాడేమో! ఆట మానేస్తాడేమోనని. అబ్బే!'

'అవి పావలాలనుకున్నాడో చింతపిక్కలనుకున్నాడో' అన్నాడవధాని. ఏమనుకుంటేనేం! మర్నాడు ఇడ్లీ లకీ కాఫీలకి అంతా తయారయ్యారు. పైగా జోగినాధం బావమరదీ అవధాని మేనల్లుడూ కూడా వచ్చారు.

'అబ్బే! వాళ్ళకెందుకండీ– చద్దివణ్ణం తిన్నారు' అన్నారు యుగళంగా సుందరం వచ్చాడు–

'అబ్బే పిల్లలు గదండి' అని

'వెర్రివెధవ–' అనుకున్నారు పెద్దలు.

మళ్ళా చదరంగం ఆడారు. సిగరెట్లు విరివిగా వెలిగాయి. జోగినాధం డక్కనుపెట్టి పబ్లీకున పెట్టేశాడు. ఎవడూ ముట్టుకోడనే ధీమాతో. సుందరం చిత్తుగా ఓడిపోయాడు నాలుగు పావలాలు.

ఊరు గగ్గోలెత్తిపోతోంది– రోజూ అలా రెండురూపాయలు తగలవేసే రంగధాముణ్ణి గురించి. ఇంతేకాదు సుందరం గురించి. ఘోరాతిఘోరమైన పుకార్లు ప్రచారంలోకొచ్చాయి. ముష్టివాళ్ళకి అణా బేడా యిచ్చెయ్యడం. యాయవారం అయన్ని సుష్టుగా మేపి పైగా యింటికి పప్పులూ ఉప్పులూ ఇచ్చి పంపడం, పాలేరాళ్ళకీ బడిపంతుళ్ళకీ చొక్కాలూ పంచెలూ ఇచ్చెయ్యడం వంటివి.

'నాకు ఆవకాయ చాలా యిష్టం' అన్నాడు సుందరం ఓనాడు. జగన్నాధం గారు ముందుకురికి చవకలో మాగాయి, ఆవకాయి, మెంతికాయి, నిమ్మకాయి వారి ఆడవాళ్ళచేత పెట్టించి యిచ్చేశారు. ఈ హడావుడిలో. రాకపోకలలో, సుందరం సుబ్బలక్ష్మిని చూడ్డం, పలకరించడం జరిగిపోయింది.

గొల్లుమంది యావత్ప్రజానీకం ఈ వార్త విని. జగన్నాధం గారి సుబ్బులు సుందరాన్ని పెళ్ళాడుతుందని వార్తలు బయలుదేరాయి. నీలాటిరేవు దగ్గరా, మాతి చప్టాలచుట్టూ, సోమయాజులుగారి చావిట్లో, బహిరంగ సభలు జరిగాయి. పడకగదుల్లో దంపతులు కష్టసుఖాల బదులు సుబ్బలక్ష్మి సుందరీయం ప్రబంధ పఠనం చేసుకునేవారు. సుబ్బులుని తమ తమ కొడుకులకి చేసుకుందామని ఆశలు పెట్టుకున్న వాళ్ళు మండిపడ్డారు. 'ఈ పెళ్ళెలా జరుగుతుందో చూస్తాంగా' అన్నారు పెద్దలు.

'కులం గోత్రం సరిపోతే మాత్రం, మనవాడికన్న వాడేం పొడిచేవాడంట?' అన్నారు.

'డబ్బుస్వామీ డబ్బు! ధనమూలమిదం జగత్' అన్నారు.

'ఆ! ఏం డబ్బులెద్దూ! వెధవడబ్బు, డబ్బుటయ్యా శాశ్వతం, కుక్కని తంతే రాల్తుంది డబ్బు' అన్నాడు ఉమ్మాయి.

'అంతే అంతే మాట శాశ్వతం. హరిశ్చంద్రుడి కంత పేరెందుకొచ్చిందీ? మాట– డబ్బు కూడా పట్టికెళ్ళాడా ఏం?' అన్నాడు తుమ్మాయి.

'తగ్గవోయ్! ఆ మాటకొస్తే హరిశ్చంద్రుడు పేరు మాత్రం మూట కట్టుకుపోయాడా! డబ్బు ఇక్కడే వుండిపోయింది. పేరు ఇక్కడే వుండిపోయింది' అన్నాడు రణపెంకి జగ్గాయ్.

'రాలుగాయి వెధవా! ఎంత మాటన్నావ్!' అన్నారు ఉమ్మాయీ, తుమ్మాయీ. మర్నాడు జగ్గాయి పట్నంలో పెద్దాసుపత్రికెళ్ళాడు– విన్నావా రామదాసూ!

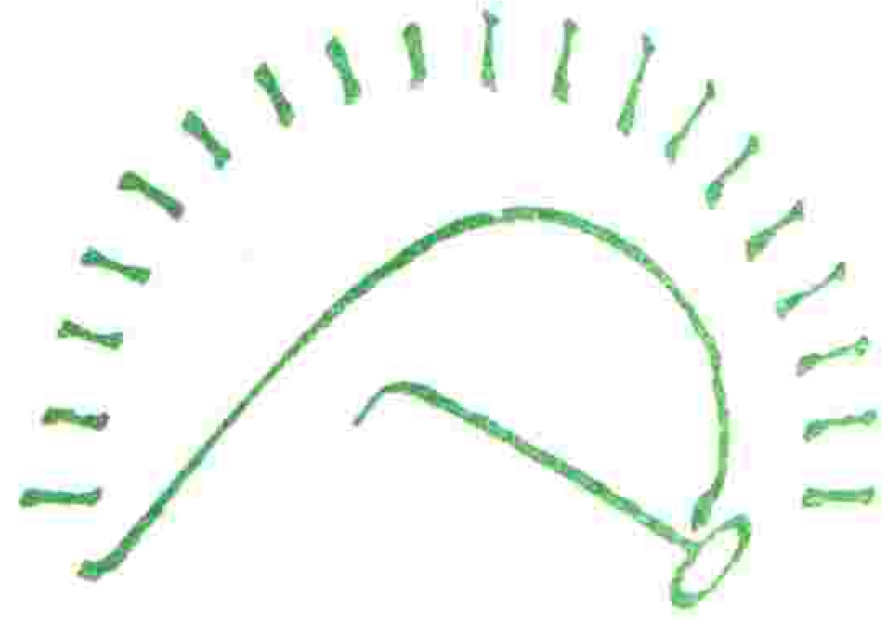

చిన్నా పెద్దా తెలియని
సన్నాసుల మాట లివి; త్రిజగతీ హితుడై
ఉన్నాడు గాంధి ఒకడే
విన్నావా? ముళ్ళపూడి వెంకటరమణా!